



Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.0500.66.2026.ML
4494933.18557664.15068051
Warszawa, 02-09-2026

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Wiesława Krajewskiego oraz Posłanki Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej (znak: K10INT18749).

Temat: masowe śnięcie ryb w Zbiorniku Pilchowskim i rzece Bóbr oraz odpowiedzialność za powstałą katastrofę ekologiczną.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na ww. interpelację, przedstawiam poniższe wyjaśnienia, w tym informacje pozyskane od: Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Ministerstwo traktuje zdarzenie na rzece Bóbr jako sprawę wymagającą pełnego wyjaśnienia, transparentnego informowania opinii publicznej oraz weryfikacji, czy podmioty prowadzące prace dochowały wszystkich warunków wynikających z wydanych rozstrzygnięć. Niezależnie od kwalifikacji prawnej zdarzenia, priorytetem pozostaje ochrona ludzi, środowiska oraz ograniczenie skutków dla ekosystemu rzeki.

Informacje dotyczące sytuacji ekologicznej są na bieżąco publikowane i dostępne na stronach internetowych Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu (<https://www.gov.pl/web/dolnoslaski-uw>), Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) we Wrocławiu (<https://www.wroclaw.wios.gov.pl/>) oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) we Wrocławiu (<https://www.gov.pl/web/rdos-wroclaw/regionalna-dyrekcja-ochrony-srodowiska-we-wroclawiu>).

1. Jaka była bezpośrednia przyczyna masowego śnięcia ryb w Zbiorniku Pilchowskim i rzece Bóbr?

Na podstawie prowadzonych od dnia 30 czerwca 2026 r. działań Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w trybie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska i wyników badań rzeki Bóbr stwierdzono, że w dniach 30 czerwca i 1 lipca 2026 r. w rzece przy Zaporze Pilchowskiej nie występowały warunki dla bytowania ryb. W wodzie w tym punkcie stwierdzono brak tlenu. Woda odpływająca przez zaporę wizualnie była zanieczyszczona osadami dennymi.

2. Czy przed rozpoczęciem prac przeprowadzono pełną ocenę ich wpływu na środowisko, w tym ryzyka spadku poziomu tlenu, przemieszczania osadów i śnięcia organizmów wodnych?

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu (dalej: „Regionalny Dyrektor”), na wniosek inwestora, planującego przedmiotowe przedsięwzięcie, wydał poniższe rozstrzygnięcia:

a) Decyzja derogacyjna z dnia 19 marca 2026 r., znak: WPN.6400.1.2026.MH.

Decyzja ta wydana na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (dalej: uop)¹, zezwalała Inwestorowi na niszczenie okazów oraz siedlisk 14 chronionych gatunków roślin (w tym m.in. hildenbrandii rzecznej, włosiennicznika rzecznego, centurii pospolitej czy paprotnika ostrego) w związku z opróżnianiem zbiornika i pracami technicznymi. Wydając decyzję zezwalającą na odstępstwa od zakazów (m.in. niszczenia i uszkodzania roślin), Regionalny Dyrektor precyzyjnie określił granice dopuszczalnej ingerencji. Zgoda nie miała charakteru ogólnego - dotyczyła wyłącznie gatunków wprost wskazanych we wniosku i niezbędnych do realizacji inwestycji.

W tej decyzji nie nałożono na inwestora żadnych specyficznych warunków, takich jak np. obowiązek fizycznego przenoszenia (translokacji) roślin czy tworzenia stref buforowych. Decyzja ta określa jedynie sztywne limity ilościowe i obszarowe dopuszczalnego zniszczenia (np. niszczenie włosiennicznika rzecznego dopuszczono wyłącznie do powierzchni 1000 m², a centurii pospolitej do 1 m²).

W uzasadnieniu do ww. decyzji Regionalny Dyrektor jednoznacznie wskazał, że określone przedmiotową decyzją warunki należy realizować łącznie z warunkami zawartymi w postanowieniu Regionalnego Dyrektora z dnia 29 stycznia 2025 r., znak: WPN.43.249.2023.BP.6. (o którym mowa poniżej).

Oznacza to, że ochrona roślin w terenie miała być realizowana przez ogólne mechanizmy ochronne (takie jak monitoring zawiesiny czy nadzór przyrodniczy) określone w tym postanowieniu. Inwestor, przystępując do prac, miał obowiązek kontrolować tempo opróżniania zbiornika i ruchu maszyn tak, aby nie przekroczyć limitów ilościowych i obszarowych określonych w decyzji derogacyjnej. Jeżeli w wyniku gwałtownego zrzutu wody i uwalniania osadów doszło do zniszczenia siedlisk roślinnych na obszarze większym niż dopuszczony w tej decyzji, to warunki decyzji zostały naruszone.

b) Decyzja derogacyjna z dnia 2 kwietnia 2026 r., znak: WPN.6401.36.2026.MH

Decyzja ta dotyczyła m.in. możliwości niszczenia siedlisk oraz niepokojenia i płoszenia gatunków chronionych w związku z opróżnianiem czaszy zbiornika. W celu ochrony różnorodności biologicznej Regionalny Dyrektor wprowadził następujące obostrzenia:

- wprowadzono całkowity zakaz prowadzenia prac w korycie rzeki w okresie od 1 marca do 31 maja (kluczowy czas tarła ryb oraz rozrodu płazów);
- wszelkie działania związane z odłowem i płoszeniem musiały być koordynowane przez zespół specjalistów (chiropterologa, ornitologa, teriologa, herpetologa, ichtiologa, zoologa). Odłowione osobniki (w tym m. in. chronione gatunki ryb i minogów) miały zostać niezwłocznie przeniesione poza zasięg oddziaływania inwestycji, w miejsca zapewniające im odpowiednie warunki siedliskowe.

c) Postanowienie z dnia 29 stycznia 2025 r., znak: WPN.43.249.2023.BP.6

Regionalny Dyrektor na wniosek inwestora, przeprowadził na podstawie przepisów art. 96 i nast. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na

¹ Dz.U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.

środowisko² (dalej: "ustawa ooś"), postępowanie z zakresu oceny oddziaływania na obszary Natura 2000 dla przedsięwzięcia pn. „Elektrownia Wodna Pilchowice I - modernizacja obiektów zbiornika wodnego” i uzgodnił, w drodze postanowienia wydanego na podstawie art. 98 ust. 1 tej ustawy, szereg warunków realizacji tego przedsięwzięcia w zakresie ograniczenia i monitorowania jego oddziaływania na obszary Natura 2000, w szczególności:

- realizację prac pod nadzorem przyrodniczym z udziałem specjalistów: herpetologa i ichtiologa,
- utrzymywanie przepływu nienaruszalnego w rzece Bóbr,
- prowadzenie prac związanych z obniżeniem poziomu wody według harmonogramu ustalonego z ichtiologiem oraz pod jego nadzorem, a w przypadku stwierdzenia obecności zwierząt na terenie inwestycji w trakcie obniżenia poziomu wody, pod nadzorem ichtiologa należało je odłowić i przenieść poza obszar oddziaływania inwestycji, w miejsce właściwe siedliskowo,
- prowadzenie ciągłej kontroli poziomu stężenia zawiesiny w rzece poniżej zapory, a w przypadku stwierdzenia wzrostu koncentracji zawiesiny w stosunku do poziomu wyjściowego, w szczególności powyżej 80 mg/l, prace należało wstrzymać albo zastosować inne ustalone z ichtiologiem działania, które obniżą jej koncentrację,
- prowadzenie regularnych obserwacji przy udziale ichtiologa w zakresie zachowania ichtiofauny na odcinku cieków o długości nie mniejszej niż 500 m zlokalizowanym poniżej prowadzonych robót, a w przypadku stwierdzenia śnięcia ryb lub innych organizmów wykazujących objawy niedotlenienia (upośledzenie ruchu – pływanie na boku), należało niezwłocznie przerwać prace i dostosować się do wskazań ichtiologa.

Postanowienie to zostało wydane przed zatwierdzeniem – przez Wojewodę Dolnośląskiego – projektu zagospodarowania terenu i projektu architektoniczno-budowlanego oraz udzielającej pozwolenia na budowę dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

3. Jakie decyzje, pozwolenia i uzgodnienia środowiskowe uzyskał inwestor oraz czy wszystkie określone w nich warunki zostały dochowane?

Dla przedsięwzięcia pn. „Elektrownia Wodna Pilchowice I – modernizacja obiektów zbiornika wodnego” nie została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko, ponieważ właściwy organ, tj. Burmistrz Miasta i Gminy Wleń decyzją z dnia 29 maja 2020 r., znak: ORSO.7340.2.D.2020.TK, odmówił wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wskazując, iż inwestycja nie spełnia kryteriów zawartych w art. 71 ustawy ooś, a zatem nie mieści się w kategoriach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko³.

Natomiast Regionalny Dyrektor, na wniosek inwestora, przed wydaniem przez Wojewodę Dolnośląskiego decyzji z dnia 20 marca 2025 r., znak: IF0AB.7840.5.15.2023.EL, zatwierdzającej projekt zagospodarowania terenu i projekt architektoniczno-budowlany oraz udzielającej pozwolenia na budowę dla przedmiotowego przedsięwzięcia, przeprowadził postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 dla przedmiotowego przedsięwzięcia. W ramach prowadzonego postępowania

² Dz. U. z 2026 r. poz. 670

³ Dz. U. z 2019 r., poz. 1839, z późn. zm.

zidentyfikowano szereg zagrożeń oraz postanowieniem z dnia 29 stycznia 2025 r., znak: WPN.43.249.2023.BP.6, uzgodniono warunki realizacji tego przedsięwzięcia w zakresie ograniczenia i monitorowania jego oddziaływania na obszary Natura 2000, w szczególności:

- realizację prac pod nadzorem przyrodniczym z udziałem specjalistów: herpetologa i ichtiologa,
- utrzymywanie przepływu nienaruszalnego w rzece Bóbr,
- prowadzenie prac związanych z obniżeniem poziomu wody według harmonogramu ustalonego z ichtiologiem oraz pod jego nadzorem; w przypadku stwierdzenia obecności zwierząt na terenie inwestycji w trakcie obniżenia poziomu wody, pod nadzorem ichtiologa należało je odłowić i przenieść poza obszar oddziaływania inwestycji, w miejsce właściwe siedliskowo,
- ciągłą kontrolę poziomu stężenia zawiesiny w rzece poniżej zapory; w przypadku stwierdzenia wzrostu koncentracji zawiesiny w stosunku do poziomu wyjściowego, w szczególności powyżej 80 mg/l, prace należało wstrzymać albo zastosować inne ustalone z ichtiologiem działania, które obniżą jej koncentrację,
- prowadzenie regularnych obserwacji przy udziale ichtiologa w zakresie zachowania ichtiofauny na odcinku ciekłu o długości nie mniejszej niż 500 m zlokalizowanym poniżej prowadzonych robót; w przypadku stwierdzenia śnięcia ryb lub innych organizmów wykazujących objawy niedotlenienia (upośledzenie ruchu – pływanie na boku), należało niezwłocznie przerwać prace i dostosować się do wskazań ichtiologa.

Ponadto Regionalny Dyrektor wydał dwie wyżej opisane decyzje derogacyjne, tj. decyzję z dnia 19 marca 2026 r., znak: WPN.6400.1.2026.MH oraz z dnia 2 kwietnia 2026 r., znak: WPN.6401.36.2026.MH.

Wyniki przeprowadzonej kontroli ww. decyzji derogacyjnych oraz wyniki postępowania wyjaśniającego w zakresie realizacji warunków ww. postanowienia Regionalnego Dyrektora wykazały, że obowiązki wynikające z tych decyzji i postanowienia nie zostały dochowane.

4. Czy termin i sposób prowadzenia prac zostały uzgodnione z Wodami Polskimi, organami ochrony środowiska, właściwymi samorządami i użytkownikami rybackimi?

Uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem były dokonywane w ramach procedur wskazanych w punkcie 3.

5. Dlaczego działania zabezpieczające, w tym aeracja oraz ograniczenie przemieszczania osadów, nie zostały wdrożone przed wystąpieniem masowego śnięcia ryb?

Za prawidłowy przebieg procesu inwestycyjnego odpowiada inwestor. Regionalny Dyrektor uzgodnił szereg warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie ograniczenia i monitorowania jego oddziaływania na obszar Natura 2000, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji (vide pkt 2 i 3).

6. Jaka jest ostateczna ilość zebranych martwych ryb i innych organizmów oraz pełna skala szkód w ekosystemie?

Z informacji uzyskanych od inwestora wynika, że odłowiono 23,47 t ryb śniętych, które zostały przekazane do utylizacji oraz odłowiono 2,219 t ryb żywych, które zostały relokowane do zbiornika Wrzeszczyn.

7. Czy zdarzenie mogło wpłynąć na stan środowiska w dalszym biegu Bobru i w Odrze oraz jak długo prowadzony będzie monitoring wody?

Działający przy Ministerstwie Klimatu i Środowiska Międzyresortowy Zespół ds. Odry⁴, uzupełniając do działań podjętych przez organy terenowe właściwe dla zarządzania kryzysowego, monitoruje wpływ zdarzenia na rzece Bóbr na rzekę Odrę. Ryzyko przedostania się zanieczyszczeń do rzeki Odry jest znikome, przede wszystkim ze względu na odległość między Zbiornikiem Pilchowskim a ujściem rzeki Bóbr do Odry (ok. 180 km) oraz szereg zbiorników, elektrowni wodnych i progów wodnych na tym odcinku, tamujących oraz osadzających ewentualny spływ osadów ze zbiornika Pilchowice.

8. Kto poniesie odpowiedzialność finansową za usunięcie skutków katastrofy, odtworzenie populacji ryb i pozostałych organizmów oraz przeprowadzenie niezbędnej renaturyzacji?

Trwają postępowania w tej sprawie opisane w punkcie 9.

9. Czy wobec inwestora lub osób odpowiedzialnych za przygotowanie i nadzorowanie prac wszczęto postępowania administracyjne, karne albo dyscyplinarne?

Regionalny Dyrektor w dniach od 2 lipca do 5 sierpnia 2026 r. przeprowadził kontrolę w zakresie spełnienia warunków ww. decyzji derogacyjnych na podstawie art. 56 ust. 7a uop oraz postępowanie wyjaśniające w sprawie realizacji działań służących zapobieganiu, ograniczaniu i kompensacji znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000.

W następstwie tych działań Regionalny Dyrektor:

- wystąpił do inwestora pismem znak WPN.712.5.2026.MH.5 z dnia 5 sierpnia 2026 r. przekazując protokół z kontroli wraz z zaleceniami pokontrolnymi,
- wystąpił do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o wymierzenie kary pieniężnej na podstawie art. 136a ust. 1 pkt 2 ustawy ooś,
- wystąpił do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o uwzględnienie przedstawionych wniosków z postępowania wyjaśniającego dotyczącego realizacji warunków ww. postanowienia oraz podjęcie działań zgodnie z kompetencjami. W dniu 13 sierpnia 2026 r. otrzymano odpowiedź (pismo znak WIK.7740.20.2026.AP.5), w której Wojewódzki Inspektor Nadzoru – na podstawie kontroli przeprowadzonych w dniach 13 i 20 lipca 2026 r. - stwierdził, że inwestor prowadził roboty budowlane z zachowaniem wymogów przedmiotowego postanowienia RDOŚ we Wrocławiu,
- wystąpił do Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Lwówku Śląskim z zawiadomieniem o możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku z art. 181 § 1 i § 2 w związku z § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny⁵ oraz zawiadomieniem o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia wykroczenia z art. 131 pkt 14 ww. ustawy o ochronie przyrody.

10. Jakie działania zostaną podjęte, aby podobne zdarzenia nie powtórzyły się podczas dalszego remontu zapory oraz innych prac prowadzonych na zbiornikach i rzekach?

⁴ Na podstawie zarządzenia Nr 256 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze (M.P. z 2023 r. poz. 696 z późn. zm.).

⁵ Dz.U. z 2025 r. poz. 383, z późn. zm.

Na podstawie ustaleń kontroli i postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu podjęto szereg działań, w tym skierowano zawiadomienie do prokuratury oraz wystąpiono do właściwych organów o podjęcie dalszych działań w zakresie ich kompetencji.

Prowadzone są także czynności monitoringu koncentracji zawiesiny przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Po zakończeniu prowadzonych czynności kontrolnych, monitoringowych oraz postępowań właściwe organy będą dysponowały pełnym materiałem pozwalającym na przedstawienie ustaleń dotyczących przyczyn zdarzenia, jego skutków oraz ewentualnych rekomendacji na przyszłość.

Należy także zauważyć, że po stronie właściwego starosty leży podjęcie decyzji o ewentualnym wszczęciu postępowania, na podstawie art. 362 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska⁶, w sprawie nałożenia na inwestora obowiązku przywrócenia środowiska do stanu właściwego. Zgodnie z informacją otrzymaną od Wojewody Dolnośląskiego, organ ten wystąpił już z odpowiednim wnioskiem do Starosty Lwóweckiego przekazując posiadane wyniki badań środowiskowych.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.

⁶ Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.